

**ВІТАЛЬНЕ СЛОВО
РЕКТОРА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ,
ГЕНЕРАЛА ПОЛІЦІЇ ТРЕТЬОГО РАНГУ,
ДОКТОРА ЮРИДИЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТА,
ЗАСЛУЖЕНОГО ЮРИСТА УКРАЇНИ
ВАЛЕРІЯ ВАСИЛЬОВИЧА СОКУРЕНКА**

Щиро радий привітати вас від колективу університету й від себе особисто з початком нашої конференції. Ми покладаємо великі надії на результати її роботи, адже питання, винесені на розгляд конференції, мають величезне значення як для закладів вищої освіти МВС, так і для Національної поліції.

Реформування – процес наскільки необхідний, настільки ж і болісний. Руйнування стереотипів, перехід «на нові рейки» ніколи не проходить швидко та гладко. Природне бажання швидше побачити позитивні зрушення нерідко призводить до протилежного результату. Узяти хоча б Закон України «Про Національну поліцію». Законодавцям довелось усувати суттєві прогалини в ньому, але деяких ми поки що не позбавилися, робота в цьому напрямку триває.

Питання підготовки поліцейських, урегульовані згаданим законом у загальному плані, залишили більше запитань, ніж відповідей. Утім, ми керуємося законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Але закони, на мій погляд, і не повинні вичерпно регламентувати всі деталі будь-якого процесу. Їх завдання – встановлювати межі, в яких цей процес має проходити. Деталі – це завдання підзаконних актів різних рівнів. І тут для нормотворчості зараз відкрите широке поле діяльності. Міністерство проводить велику роботу з підготовки цілої низки відповідних нормативних актів, деякі учасники сьогоднішньої конференції беруть у ній активну участь. Упевнений, що рекомендації конференції будуть дуже корисними саме в цьому плані.

Особливо надихає те, що конференція є міжнародною. Нам дуже потрібен закордонний досвід, який спирається на багатолітню практику. Скажу більше: обмежившись лише власними напрацюваннями, ми дуже ризикуємо не досягти намічених цілей. Самоізоляція в епоху глобалізму до добра не доведе. Однак механічний перенос іноземного досвіду на вітчизняний ґрунт також не дасть бажаних результатів. Запозичуючи щось у іноземних колег, портібно враховувати і чинну в нас систему права, і позитивні традиції, і, врешті-решт, менталітет.

Не можна визнати такою, що повністю сформувалася, систему професійного відбору майбутніх поліцейських. Вона, скоріше, перебуває на етапі становлення. Є корисні напрацювання, але є й прикрі, м'яко кажучи, збої. Думається, що необхідно всебічно проаналізувати функціонування цієї системи, насамперед випадки, коли вона не спрацювала, не поставила заслон на шляху непридатних для поліцейської служби осіб, і рекомендувати заходи щодо недопущення подібного в подальшому. Тут є завдання для психологів і не тільки для них. Нормативи з фізичної підготовки, можливо, слід відкоригувати, але з певною обережністю. Випускники шкіл, на жаль, не завжди мають можливість досягти потрібних параметрів фізичного розвитку, але в умовах закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання цей недолік досить легко усунути, аби це було можливо в принципі. Тут уже слово за медиками. Потрібно пам'ятати, що, як кажуть, «знизити планку» стану здоров'я майбутніх змусила поліцейських об'єктивна необхідність. Повертаючись до нормативів з фізичної підготовки, хочу висловити впевненість у необхідності їх вирівнювання для чоловіків і жінок. Якщо вже гендерна рівність, то рівність у всьому. Злочинці галантністю поки що не відрізняються, поліцейський незалежно від статі повинен і наздогнати порушника, і подолати його опір.

Цій самій меті слід підпорядкувати фізичну підготовку курсантів. Було б доцільно, на мій погляд, наблизити її до такої, що практикується у військових навчальних закладах: не лише оволодіння прийомами рукопашного бою, самозахисту, знешкодження порушника, а й тренування витривалості, швидкості реакції тощо. Доцільно також передбачити у програмах фізичної підготовки регулярне проведення кросів. Інтенсивні фізичні навантаження, крім іншого, сприятимуть здоровому способу життя, який для поліцейського повинен бути нормою. Що стосується студентів, то для тих із них, хто навчається за напрямом підготовки «Правоохоронна діяльність», програми фізичного виховання повинні наслідувати певною мірою програми фізичної підготовки курсантів. Завдання полягає в тому, щоб випускники з легкістю могли виконати, як мінімум, нормативи для кандидатів на посади поліцейських. Вважаю, однак, що внесенню коректив до програм фізичної підготовки та фізичного виховання повинні передувати відповідні дослідження, про результати деяких з них ми, можливо, почуємо сьогодні.

МВС рішуче вимагає посилення практичної складової навчального процесу. Цій меті слугує, зокрема, набуття досвіду практичної роботи науково-педагогічними працівниками. Ми очікуємо від тих, хто повернеться до закладів вищої освіти МВС, а також від практичних працівників, які продовжуватимуть службу в ЗВО, внесення пропозицій стосовно коригування програм тактико-спеціальної підготовки, інших дисциплін на підставі їх власного досвіду. Звичайно, цим обмежуватися не можна. Завдання науково-педагогічних працівників – у тісному контакті з практиками, в тому числі з нашими випускниками, постійно працювати над удосконаленням навчального процесу, адже життя не стоїть на місці, і ми зобов'язані встигати за вимогами часу. Тобто відповідні дослідження повинні проводитися безперервно.

Стосовно вогневої підготовки можна зазначити, що спочатку курсант повинен до автоматизму напрацювати навички безпечного поводження зі зброєю. Наступний етап – набуття вміння застосовувати її в екстремальних ситуаціях. Гадаю, кожен погодиться, що будь-який випадок застосування зброї є екстремальним. Тобто йдеться про ситуації, коли поліцейський не лише вправі, а й зобов'язаний скористатися табельною зброєю. Вигадувати їх не потрібно – досить уважно вивчити всі випадки, які мали місце протягом останніх кількох років, щоб вичленити типові ситуації, помилки, які допускають працівники поліції, чи, навпаки, їх правильні дії, та на цій основі організовувати навчання. Важливим компонентом навчального процесу в цьому плані є мультимедійні тири.

Оновлення навчальних програм, зміна акцентів у підготовці поліцейських ставлять на порядок денний питання вдосконалення методичної бази. Посібники, підручники, методичні рекомендації тощо як основа для самостійної підготовки, дистанційного та заочного навчання повинні не відставати від новацій у навчальному процесі, відображати та закріплювати все нове, позитивне, все, що базується на потребах практики.

Упевнений, що сьогоднішня конференція стане важливим етапом процесу підготовки кадрів для Національної поліції. Бажаю всім плідної роботи та творчого натхнення.